

er suveræn. Jeg skal der først nævne det Spørgsmaal, som jeg synes, at det ærede Medlem fra Kellerup (N. P. Jensen) gennemgik, saaledes at jeg ikke har noget væsentligt at tilføje, nemlig Spørgsmaalet om Arbejdslønnen. Det forekommer mig, at Stillingen er den, at det bliver meget vanskeligt at forklare, hvordan man paa en Gang skal skaffe billigt Sukker og samtidig give høj Arbejds løn. Jeg har saa meget mere Ret til at udtale dette, som de Herrer selv i deres Betænkning direkte sige noget saadant. De sige nemlig, at „for de Landmænd, der dyrke deres Jorder uden at anvende fremmed Arbejds kraft, vil det omtalte Udbytte neppe blive stort, naar de skulle have deres Arbejds kraft ordentlig betalt“. Dette vil med andre Ord sige, at hvis man med det samme vil løse Spørgsmaalet om den saakaldte Polakimport ved at forbyde denne, kommer man til en Arbejds løn til danske Arbejdere af en saadan Kvalitet, at de Herrer selv maa indrømme, at Udbyttet neppe bliver ret stort. Men naar det ikke bliver stort for den private Driftsherre, hvorledes vil det saa kunne blive stort for Staten? Atter her have vi en Vanskelighed — jeg vil ikke sige saa skarpt som det ærede Medlem fra Kellerup, at de to Ting udelukke hinanden, for det gøre de blandt andet af den Grund ikke, at de Herrer fra den anden Side kunne svare: Javel, saa drive vi Forretningen med Underskud; det ere vi parate til for det billige Sukkers Skyld, men jeg vil sige, at der er der en Vanskelighed, som ingenlunde er let at løse.

Det næste Punkt er Udbyttet. Jeg vil der spørge, om den ærede Ordfører for Socialdemokraterne (Hans Nielsen [Skanderborg Amts 1ste Valgkreds]) mener, at den Kapital, som Samfundet stikker i Foretagendet, skal forrentes. Hvis den skal forrentes — jeg er villig til at sætte den, som de Herrer selv anslaa den, til en 25—30 Mill. Kr. — med en Procent svarende til den, hvortil Staten selv laaner sine Penge, vil der derigennem blive en saadan Nedgang i Overskuddet, at der atter vil blive taget et betydeligt Greb i de Penge, som skulle til for at fremskaffe billigt Sukker. Det bliver altsaa igen en Vanskelighed ved hele denne Sag. Endvidere spørger jeg: Hvorledes agter Staten

at forholde sig med at drive Forretningen med Udbytte, vil Staten vedblivende drive Forretningen med Udbytte, f. Eks. med disse 6,77 Millioner, eller vil den ikke? Hvis den vil det, bliver der altsaa noget over 3 Mill. Kr. at tage af. Men jeg har forstaaet Forslaget om Ekspropriation saaledes, at man netop skulde have Statsdrift for ad denne Vej at skaffe Udbyttet ud af Verden og derigennem igen gøre det muligt at skaffe billigere Sukker. Endelig skal Staten, saa vidt jeg forstaaer, opgive Told og Afgift, ca. 6 Mill. Kr.; og der kan jeg ikke lade være at røre ved det samme, som jeg tror, det ærede Medlem fra Kellerup (N. P. Jensen) ogsaa spurgte det ærede Medlem (Hans Nielsen [Skanderborg Amts 1ste Valgkreds]) om: Er det Meningen, at disse 6 Mill. Kr. skulle opgives fuldstændigt?

Jeg vil her benytte Lejligheden til en tilfældig Bemærkning. Der blev spurgt om, hvad vi Radikale vilde gøre med Hensyn til Beskyttelsens Nedsættelse. Vi agte ikke at følge det ærede Medlem fra Kellerup, der vilde sætte Afgiften op. Men hvis altsaa Staten skal opgive denne Told og Afgift, der sikkert i Aar naar 6 Mill. Kr., maa man dog i et Aar, hvor man fra Morgen til Aften har snakket om Ordet „Balance“, spørge det ærede Medlem: Kan Staten taale denne Nedgang i Afgiften, eller kan han anvise andre Veje, der gøre det rimeligt trods denne Nedgang at overtage Sukkerfabrikationen?

Endelig vil jeg berøre Prisen. Det forekommer mig, at der ligger en Ting, som er Akilleshælen i hele dette Foretagende. Man kan vel nok sige, at man ved at skære hele dette Foretagende bort fra den almindelige Erhvervs virksomhed over hele Verden ganske suverænt kan bestemme, hvilken Pris man vil give for Sukkeret i Danmark. Men jeg sætter, at Sukkeret i Udlandet en iskøn Dag synker ganske betydeligt under den Sum, som det danske Samfund producerer sit Sukker for eller gennem en Aarrække er vant til at sælge Sukkeret for til Forbrugerne. Hvad vil der saa ske i Danmark? Der vil opstaa en saa indtrængende Misfornøjelse, at det vil blive Staten ganske umuligt at opretholde i alt Fald et Niveau for Sukkerprisen, der er nogenlunde over det, som